

Bruxelles, den 13.8.2019
COM(2019) 368 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET
om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 453/2008 om
kvartalsstatistikker over ledige stillinger i Fællesskabet

1. INDLEDNING

1.1 Baggrund

Statistikker over ledige stillinger (SLS) viser antallet af ledige stillinger på et bestemt tidspunkt. De svarer til den del af efterspørgslen efter arbejdskraft, der ikke er dækket af udbuddet af arbejdskraft, og giver dermed vigtige oplysninger om omfanget og strukturen af misforhold på arbejdsmarkedet.

I Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 453/2008 af 23. april 2008 om kvartalsstatistikker over ledige stillinger i Fællesskabet¹ (herefter SLS-forordningen) fastlægges rammerne for at udarbejde og evaluere kvartalsstatistikker over ledige stillinger.

I henhold til artikel 10 i SLS-forordningen skal Kommissionen forelægge en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet om forordningens gennemførelse senest den 24. juni 2010 og derefter hvert tredje år. Formålet med rapporten er at vurdere kvaliteten af a) de statistikker, medlemsstaterne har indberettet, og af b) EU-aggregaterne og pege på områder, der kan forbedres.

Dette er Kommissionens fjerde rapport til Europa-Parlamentet og Rådet². Den bygger på de erfaringer, der er indhøstet gennem de kvartalsvise dataoverførsler og den dokumentation, som medlemsstaterne har indgivet som led i deres årlige kvalitetsrapporter. Da tidligere rapporter har omhandlet historiske dataserier, er der i denne rapport fokus på kvaliteten af de SLS-data, der er modtaget siden disse rapporter. I rapporten undersøges de SLS-data, der er indberettet til Kommissionen for referencekvartalerne fra første kvartal 2016 (2016Q1) til fjerde kvartal 2018 (2018Q4).

I afsnit 2 beskrives de fremskridt, der er gjort i de sidste tre år med gennemførelsen af SLS-forordningen, og i afsnit 3 vurderes kvaliteten af statistikkerne over ledige stillinger. Endelig drages der i afsnit 4 konklusioner og anvises måder, hvorpå brugernes forventninger kan opfyldes bedre i fremtiden.

1.2 Retlig ramme

Som supplement til de generelle rammer, der er fastsat ved SLS-forordningen, har Kommissionen vedtaget to gennemførelsesforordninger, nemlig:

– Kommissionens forordning (EF) nr. 1062/2008³, som definerer sæsonkorrektionsmetoderne, der skal anvendes fra og med første kvartal 2014, samt strukturen, indholdet og datoerne for indsendelse af de årlige kvalitetsrapporter, som medlemsstaterne skal indsende til Kommissionen

¹ EUT L 145 af 4.6 2008, s. 234.

² Se foregående rapport COM(2016) 449 final af 8. juli 2016.

³ Kommissionens forordning (EF) nr. 1062/2008 af 28. oktober 2008 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 453/2008 om kvartalsstatistikker over ledige stillinger i Fællesskabet for så vidt angår sæsonkorrektionsmetoder og kvalitetsrapporter (EUT L 285 af 29.10.2008, s. 3).

– Kommissionens forordning (EF) nr. 19/2009⁴, hvor udtrykket "ledige stillinger" er defineret, indberetningsfristerne er fastsat, og perioderne omfattet af den første dataindberetning er specificeret. De medlemsstater, der udfører gennemførlighedsundersøgelser, og de emner, som omfattes af undersøgelserne, er opført i bilaget til denne retsakt.

I henhold til ovennævnte lovgivning er alle medlemsstaterne forpligtet til at levere tidsserier for antallet af ledige stillinger og antallet af besatte stillinger begyndende med det første kvartal af 2010. Dette skal de gøre senest 70 dage efter kvartalets afslutning (t+70). Desuden har medlemsstater, hvor arbejdstagerne udgør mere end 3 % af det samlede antal arbejdstagere i EU, pligt til at fremsende flash-estimer senest 45 dage efter kvartalets afslutning (t+45).

Medlemsstaterne skal indberette antallet af ledige og besatte stillinger for alle erhvervsenheder og for hver hovedafdeling af NACE rev. 2-nomenklaturen for økonomiske aktiviteter⁵. For små virksomheder (defineret som enheder med under 10 ansatte) og NACE rev. 2-hovedafdeling O-S⁶ (hvor de vigtigste aktiviteter er offentlig forvaltning, sundhedsvæsen og undervisning) fastsætter SLS-forordningen dog, at de medlemsstater, som har vanskeligt ved at levere data, skal foretage gennemførlighedsundersøgelser.

Selv om disse gennemførlighedsundersøgelser har gjort det muligt for nogle medlemsstater at dække hele økonomien, er dette endnu ikke tilfældet for fire medlemsstater (Danmark, Frankrig, Italien og Malta), hvis data ikke er fuldt sammenlignelige med resten af EU. I Frankrig og Italien indgår kun erhvervsenheder med 10 ansatte eller derover i undersøgelser, og offentlige institutioner ikke er omfattet af offentlig forvaltning, undervisning og sundhedsvæsen (NACE rev. 2, hovedafdeling O, P og Q). I Malta indgår kun enheder med 10 ansatte eller derover i undersøgelser. Danmark dækker kun erhvervsenheder (NACE rev. 2, hovedafdeling B-N).

2. GENERELLE FREMSKRIDT SIDEN SIDSTE RAPPORT

Der har ikke været nogen lovændringer siden vedtagelsen af den sidste rapport i 2016.

Med hensyn til udarbejdelsesprocessen er der foretaget en række forbedringer af SLS-produktionskæden som nærmere beskrevet nedenfor.

2.1 SDMX-standarder for dataindsamling

⁴ Kommissionens forordning (EF) nr. 19/2009 af 13. januar 2009 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 453/2008 om kvartalsstatistikker over ledige stillinger i Fællesskabet for så vidt angår definitionen af en ledig stilling, referencedatoerne for dataindsamling, dataindberetning og gennemførlighedsundersøgelser (EUT L 9 af 14.1.2009, s. 3).

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1893/2006 af 20. december 2006 om oprettelse af den statistiske nomenklatur for økonomiske aktiviteter NACE rev. 2 og om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 3037/90 og visse EF-forordninger om bestemte statistiske områder (EUT L 393 af 30.12.2006, s. 1).

⁶ Det omfatter: offentlig forvaltning og forsvar, socialsikring (hovedafdeling O), undervisning (hovedafdeling P), sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger (hovedafdeling Q), kultur, forlystelser og sport (hovedafdeling R) og andre serviceydelser som f.eks. organisationer og foreninger, reparation af computere og varer til personlig brug og husholdningsbrug og andre personlige serviceydelser (hovedafdeling S).

Alle medlemsstaterne har fremsendt SLS-data ved brug af SDMX-datastrukturen (Statistical Data and Metadata eXchange)⁷ og internationalt aftalte kodefortegnelser (tilgængelige online i et særligt register⁸). Samme kodning blev anvendt i Eurostats SLS-database og til at sende EU's SLS-data til Den Europæiske Centralbank.

Med denne standardisering undgås tvetydigheder og misforståelser i forhold til medlemsstaterne, og den forenkler datavalideringsprocessen og gør den egnet til automatisering. Dette blev gjort ved at bruge et nyt værktøj til IT-validering, der er beskrevet i følgende afsnit.

2.2 IT-validering

Med henblik på at kontrollere SLS-strukturen og kodningen er der indført et nyt IT-værktøj (STRUVAL) for at forenkle udarbejdelsesprocessen og begrænse risikoen for fejl som følge af fejlagtig kodning. Når den fremsendte fil ikke er i overensstemmelse med de gældende SDMX-standarter, afvises den automatisk, og medlemsstaterne modtager automatisk pr. e-mail besked om, hvorvidt indberetningen var vellykket. De har adgang til IT-valideringsrapporten via en webtjeneste.

2.3 Statistisk validering

Eurostat foretager sandsynlighedskontroller i forbindelse med den kvartalsvise fremsendelse ved at sammenligne data over tid og på tværs af de økonomiske aktiviteter i NACE rev. 2. I tilfælde af betydelige ændringer fra kvartal til kvartal i antallet af besatte stillinger eller ledige stillinger anmoder Eurostat medlemsstaterne om at bekræfte oplysningerne eller fremsende en korrigeret datafil. Der er ikke konstateret væsentlige problemer i forbindelse med de seneste års sandsynlighedskontroller. Der er dog konstateret mindre uoverensstemmelser for nogle lande mellem individuelle og aggregerede NACE rev. 2-hovedafdelinger. Disse er blevet korrigeret.

For så vidt angår volatilitet, lå resultaterne for Finland noget over gennemsnittet. Finland vil se på, om datavolatiliteten kan reduceres ved at øge stikprøvens størrelse eller forbedre den anvendte metode.

Malta har forbedret den nationale metode, således at kun antallet af ledige stillinger, der er åbne på en referencedato, måles for at sikre, at ledige stillinger, der besættes inden denne dato, ikke registreres.

I forbindelse med Eurostats validering blev der konstateret en række betydelige revisioner i de fremsendte franske 2018Q4-data tilbage til 2015Q4. Frankrig forklarede, at disse skyldtes en forbedring af Acemo-undersøgelsens dækning (Acemo: "Activité et conditions d'emploi de la main-d'oeuvre"), hvilket havde resulteret i et niveauskift i både besatte stillinger og ledige stillinger, således at andelen af ledige stillinger stort set var uændret.

2.4 Flaghåndtering

⁷ <http://sdmx.org/> (kun på engelsk).

⁸ <https://webgate.ec.europa.eu/sdmxregistry/> (kun på engelsk).

Eurostat havde også indført nye regler for flag, der signalerer særlige begivenheder såsom datamangler i serien og angiver dataenes fortrolighedsstatus. Derfor er SLS-flagene nu harmoniseret i hele EU og mellem nationale tal og europæiske aggregater.

2.5 Sæsonkorrektioner

I henhold til artikel 1 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1062/2008 skal EU-medlemsstaterne også indberette sæsonkorrigerede data. Der er pligt til som minimum at indberette sæsonkorrigerede data om ledige stillinger og besatte stillinger for de individuelle/aggregerede NACE rev. 2-hovedafdelinger B-E, F, G-I, J, K, L, M-N, O-Q og R-S. Eurostat anvender de fremsendte sæsonkorrigerede data om ledige og besatte stillinger til at beregne de sæsonkorrigerede forholdsmæssige andele af ledige stillinger for hvert land.

I december 2016 begyndte Eurostat at offentliggøre sæsonkorrigerede data for EU og euroområdet ud over de eksisterende sæsonkorrigerede data for de enkelte medlemsstater. Disse tal offentliggøres for følgende aggregerede hovedafdelinger i NACE rev. 2: B-S, B-N, B-F og G-N.

På EU- og euroområdeplan aggregeres besatte og ledige stillinger først på tværs af medlemsstaterne, hvorefter de sæsonkorrigeres (direkte sæsonkorrektion).

Eurostat er begyndt at sætte mere fokus på sæsonkorrigerede data ved at offentliggøre europæiske aggregater i Statistics Explained-artiklen om SLS sammen med ikke-sæsonkorrigerede data.

3. DATAKVALITET

I denne del undersøges alle kvalitetsaspekter i europæiske statistikker om ledige stillinger, nemlig relevans, nøjagtighed, aktualitet, punktlighed, sammenhæng og sammenlignelighed.

3.1 Relevans

Indsamlingen af SLS-data er meget relevant, da disse data er de eneste statistikker, hvormed man kan måle den uopfyldte efterspørgsel efter arbejdskraft. Kvartalsvise data om ledige stillinger benyttes af Kommissionen (Generaldirektoratet for Beskæftigelse, Sociale Anliggender, Arbejdsmarkedsforhold og Inklusion og Generaldirektoratet for Økonomiske og Finansielle Anliggender) og Den Europæiske Centralbank til at overvåge udviklingen i konjunkturerne og på arbejdsmarkedet på kort sigt. Antallet af ledige stillinger er en af de vigtigste europæiske økonomiske indikatorer (PEEI'er)⁹, som er den primære informationskilde til analyse og overvågning af konjunkturudsving på kort sigt i EU, euroområdet og de enkelte medlemsstater.

SLS-data bruges også til indikatorbaserede strukturelle analyser, der udføres i forbindelse med Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst¹⁰. Andelen af ledige

⁹ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om statistikker for euroområdet "Bedre metodologier for statistikker og indikatorer for euroområdet" (KOM (2002) 661).

¹⁰ Meddelelse fra Kommissionen – EUROPA 2020 – En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst (KOM(2010) 2020).

stillinger er også indføjet i Employment Performance Monitor (overvågning af beskæftigelsesresultater) – et udvalg af centrale udfordringer på arbejdsmarkedet, som overvåges i forbindelse med Kommissionens fælles rapport om beskæftigelsen.

SLS ville imidlertid være mere relevant, hvis man fik lukket de eksisterende huller i dækningen af statistikker over NACE rev. 2-hovedafdeling O-S og små virksomheder.

3.2 Nøjagtighed

Som en indikation på nøjagtighed beregner medlemsstaterne variationskoefficienterne for antallet af ledige stillinger (ikke sæsonkorrigerede), idet de tager hensyn til deres nationale stikprøveplan. Variationskoefficienten udtrykker standardstikprøvefejlen som en andel af den mængde, der skønnes. Den måler variabiliteten i det skønnede antal ledige stillinger. Ifølge kvalitetsrapporterne for referenceåret 2017 lå variationskoefficienterne for det samlede antal ledige stillinger under 15 % i alle medlemsstaterne undtagen Cypern og Grækenland¹¹.

Stikprøvens størrelse og svarprocenten påvirker i væsentlig grad estimaternes nøjagtighed. Ifølge kvalitetsrapporterne varierede stikprøvens størrelse fra ca. 2 324 virksomheder i Malta, 3 200 i Cypern, 7 451 i Grækenland til ca. 85 000 i Tyskland¹² og 100 000 i Polen.

Svarprocenten varierede 14 % i Tyskland¹³ (for postundersøgelsen i fjerde kvartal), mellem 55 % og 62 % i Grækenland (afhængigt af kvartal) og op til 85 % i Cypern og 99 % i Rumænien.

Med hensyn til revisioner er situationen forskellig for de to offentliggørelser af andelen af ledige stillinger, dvs. flash-estimerne og de endelige estimer. Flash-estimerne, som er offentliggjort ved t+50 dage, kan revideres ved t+78 dage, når de endelige estimer er offentliggjort. Selv om flash-dataene ikke dækkede alle medlemsstaterne, oversteg revisionerne ikke 0,1 procentpoint for euroområdet og EU.

For så vidt angår endelige estimer offentliggjort ved t+78 dage, kan revisionerne måles ved at sammenligne den første og anden fremsendelse af SLS for et givet kvartal. For euroområdet og EU oversteg revisionerne af andelen af ledige stillinger ikke på noget tidspunkt 0,1 procentpoint i referenceperioden for denne rapport.

3.3 Aktualitet og punktlighed

Aktualiteten af fremsendelsen af SLS-data var generelt tilfredsstillende for både flash-estimatet og den endelige offentliggørelse. Selv om der ind imellem blev registreret mindre forsinkelser for nogle lande, var der ingen strukturelt forsinkede fremsendelser, som kunne hindre en rettidig offentliggørelse af SLS-pressemeddelelsen. Medlemsstaterne er

¹¹ Se SLS-metadata: http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm.

¹² Dette svarer til stikprøvestørrelsen hvert fjerde kvartal, når der foretages en fuldstændig postundersøgelse. De øvrige tre kvartaler overvåges ved at følge op på alle de respondenter, som afsluttede postundersøgelsen.

¹³ Undersøgelsen om ledige stillinger er ikke obligatorisk i Tyskland, hvilket forklarer den lave svarprocent i postundersøgelsen hvert fjerde kvartal. Resultaterne af denne undersøgelse vægtes på ny ved hjælp af administrative data ved at estimere den generelle regression (Generalised REGression (GREG)) for at korrigere for eventuelle skævheder som følge af manglende svar.

regelmæssigt blevet mindet om, at det er vigtigt at overholde de obligatoriske frister for fremsendelse af PEEI-data, herunder statistikker over ledige stillinger.

3.4 Sammenhæng og sammenlignelighed

Det er ikke muligt at kontrollere direkte, i hvilket omfang ledige stillinger måles på en ensartet måde, da der ikke findes nogen anden harmoniseret kilde på europæisk plan til at måle arbejdsmarkedets uopfyldte efterspørgsel. Selv om ledige stillinger indberettet til de offentlige arbejdsformidlinger optælles i mange medlemsstater, er det problematisk at bruge disse tal til at kontrollere, om SLS-dataene måles på en ensartet måde. Dette skyldes, at de bliver behæftet med stor underdækning og/eller dobbelttælling, hvis oplysningerne om ledige stillinger ikke ajourføres i det administrative register. SLS-data fra administrative kilder er desuden baseret på nationale definitioner, som er forskellige fra land til land.

Antallet af besatte stillinger, der indgår i nævneren ved udregning af andelen af ledige stillinger, kan sammenlignes med oplysninger fra andre kilder, navnlig med antallet af beskæftigede ifølge arbejdsstyrkeundersøgelsen (LFS). Ved sammenligninger og efterfølgende vurderinger af forskellene skal der imidlertid tages hensyn til kildernes konceptmæssige og undersøgelsesafhængige forskelle.

Forskellen mellem antal ansatte, der indberettes i LFS, og antal besatte stillinger rapporteret i SLS-sammenhæng for hele økonomien svinger generelt mellem ca. -20 % og +20 %. Luxembourg, Bulgarien, Grækenland, Portugal, Ungarn og Rumænien er undtagelser.

Ungarn dækker ikke virksomheder med færre end fem ansatte i sin SLS, men indregner dem på grundlag af de data, der er indsamlet for virksomheder med 5-9 ansatte, og dette kan forklare en del af den konstaterede forskel.

Den negative forskel målt for Luxembourg kan forklares med den store andel af grænsearbejde, som skaber store uoverensstemmelser mellem LFS's definition af det hjemlige arbejdsmarked og den definition af det nationale arbejdsmarked, der anvendes til SLS. LFS dækker udelukkende hjemmehørende husholdninger, hvorimod SLS dækker hjemmehørende virksomheder, herunder deres ikkehjemmehørende (dvs. grænseoverskridende) arbejdstagere.

Det anføres i Bulgariens kvalitetsrapport, at den definition af arbejdstagere, der anvendes i LFS, er bredere end definitionen i SLS-statistikker, da den omfatter personer, der arbejder under en civil kontrakt (kontrakt vedrørende en bestemt arbejdsopgave, der skal udføres), personer, der arbejder under kontrakter om forvaltning og kontrol, og personer, der arbejder uden nogen form for kontrakt. SLS omfatter desuden ikke militært personel.

Rumænien forklarede i sin kvalitetsrapport, at uoverensstemmelser mellem LFS og SLS vedrørende antallet af besatte stillinger afspejlede det forhold, at de data om besatte stillinger, der blev indsamlet ved SLS-metoder, ikke omfattede følgende:

- personer, hvis ansættelseskontrakt er ophævet i en given periode (på grund af barselsorlov, børnepasningsorlov, sygeorlov, ubetalt orlov eller fravær af andre grunde)

- stillinger, der kan blive ledige og besættes i et begrænset tidsrum, selv om de er midlertidigt ophævet
- stillinger i de væbnede styrker eller i den uformelle sektor.

Portugal og Grækenland gav nogle generelle forklaringer og påpegede forskellene mellem de to kilder med hensyn til metode og definitioner.

Eurostat vil sammen med de kompetente nationale myndigheder i ovennævnte lande overvåge uoverensstemmelser mellem antallet af ansatte, der indberettes i LFS, og antallet af besatte stillinger rapporteret i SLS-sammenhæng.

Det er også vigtigt, at ledige vikarstillinger er dækket og omfattet af hovedafdeling N i NACE rev. 2.

Endelig er den største udfordring med hensyn til sammenlignelighed at få alle medlemsstater til at dække hele økonomien i deres undersøgelser om ledige stillinger, dvs. medtage små virksomheder og NACE rev. 2-hovedafdeling O-S. Som angivet i afsnit 2.2 og 2.3 ovenfor er der stadig fire medlemsstater, som ikke har nået dette mål.

3.5 Tilgængelighed og klarhed

Statistikker over ledige stillinger gøres tilgængelige gennem Eurostats normale formidlingskanaler, nemlig onlinedatabasen og Statistics Explained-siderne på Eurostats websted¹⁴. Webstedet giver rettidige oplysninger om andelen af ledige stillinger for både europæiske aggregater og de enkelte medlemsstater, herunder diagrammer, der viser udviklingen over tid.

De metadata, der sendes til brugerne til støtte for offentliggørelser af data, er blevet ajourført på grundlag af medlemsstaternes årlige kvalitetsrapporter.

4. KONKLUSIONER

I de seneste tre år er der gjort meget for at forbedre valideringen og formidlingen af europæiske statistikker om ledige stillinger. Eurostat er desuden begyndt at offentliggøre sæsonkorrigerede data for europæiske aggregater, som er omfattet af en Statistics Explained-artikel.

Den fuldstændige omlægning af IT-programmerne gjorde det muligt at bringe dem i overensstemmelse med SMDX-standarderne og således forbedre produktionskædens IT-pålidelighed og statistiske pålidelighed og håndteringen af fortrolighedsflag. Valideringen af SLS er også blevet forbedret på grund af forbedrede valideringsrapporter, der mere effektivt fremhæver betydelige revisioner mellem to på hinanden følgende fremsendelser.

¹⁴ Se artiklerne på Eurostats websted: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Job_vacancy_statistics og [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Job_vacancy_and_unemployment_rates - Beveridge curve](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Job_vacancy_and_unemployment_rates_-_Beveridge_curve) (kun på engelsk).

SLS-data er blevet indberettet rettidigt, og europæiske aggregater er blevet offentliggjort som planlagt. Generelt har der kun været behov for meget få revisioner af de offentliggjorte europæiske aggregater for både flash-estimerne og de endelige estimer.

Medlemsstaternes kvalitetsrapporter er blevet behandlet ved hjælp af den seneste version af European Statistical System Metadata Handler og gjort tilgængelige for alle brugere.

Ikke desto mindre er ufuldstændig dækning stadigvæk hovedårsagen til, at SLS-data ikke bruges i større udstrækning. Det er afgørende, at alle medlemsstater fuldt ud dækker den offentlige sektor (Danmark, Frankrig og Italien) og små virksomheder (Frankrig, Italien og Malta). Bedre dækning vil også gøre det muligt at offentliggøre antallet af ledige stillinger for europæiske aggregater ud over andelen af ledige stillinger. Eurostat vil behandle dette spørgsmål i tæt samarbejde med de berørte lande i forbindelse med den næste revision af EU-lovgivningen om arbejdsmarkedsstatistikker indsamlet fra virksomhederne.

Kommissionen vil fortsat regelmæssigt overvåge overholdelsen og datakvaliteten under anvendelse af de indberettede data og andet materiale fra medlemsstaterne, herunder kvalitetsrapporter, og nøje følge op herpå sammen med de kompetente nationale statistiske myndigheder.